

Kmečka trgovina

Stanje na našem notranjem trgu

Od vseh strani se čujejo pritožbe, da vlada na naših domačih trgih čisto nenormalne razmere. Najprej so se podražili tovarniški izdelki, ker so se podražile surovine in poslabšali prevozniki ter plačilni pogoji, sedaj je pa poskočila cena še pšenice in koruzi, kar smo poročali že v zadnjem poročilu. Če bi pri tem dvigu šlo samo za dejansko stanje, z ozirom na mednarodni položaj, ali pa pri kmetijskih proizvodih za pomoč našemu kmetu, bi bilo vse v redu in prav. Toda na žalost v zelo mnogih primerih temu ni tako. So ljudje, ki hočejo iz sedanjega stanja kovati dobiček za sebe, na škodo delovnega ljudstva. Tem niti najnovejša uredba o pobijanju draginje ne pride do živga. Zato je ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje izdelalo načrt uredbe o kontroli cen. Uredba se bo izdala na osnovi člena 9. uredbe o pobijanju draginje. Po tem načrtu naj bi bilo proizvajalcem, posredovalcem in prodajalcem prepovedano kupovati in prodajati blago, obseženo z uredbo o pobijanju draginje, po višjih cenah, kakor so veljale 1. septembra, če za to ni upravičenih razlogov. Upravičenost povišanja naj bi ocenili posebni poverjeniki za kontrolo cen, ki bi jih v posameznih gospodarskih središčih postavil minister za socialno politiko. Ti poverjeniki bi svojo nalogo vršili v sodelovanju s krajevnimi odbori za kontrolo cen. V načrtu uredbe je predviden tudi glavni poverjenik pri ministrstvu za socialno politiko, ki bi v sodelovanju z državnim odborom za kontrolo cen nadzoroval delo poverjenikov in krajevnih odborov. V državnem odboru bi bili predstavniki gospodarskih ministrstev, gospodarskih zbornic in drugih korporacij ter zadruženih in drugih gospodarskih ustanov. Končno je v načrtu predvideno, da bi moral vsak proizvajalec ali trgovec, ki namerava zvišati ceno, to prijaviti poverjeniku, ki bi bil dolžan skupaj z odborom izdati odlok v 48 urah. Odobreno povišanje bi veljalo za vsa podjetja v dotičnem kraju, ki se bavijo s proizvodnjo ali prodajo dotičnega blaga. — Želeči je, da se ta uredba čimprej izda in praktično uveljavi na terenu, da bodo tudi razmere na našem notranjem trgu enkrat urejene.

Prodaja in podražitev mleka

Cene mleku se v zadnjem času v mestih dvigajo in oni, ki mleko kupujejo, pozivajo merodajne, da naj to preprečijo. Ta stvar se pa ne da urediti s kakimi oblastnimi ukrepi, kajti vzrok za podražitev mleka je v podražitvi in pomanjkanju krme. Do letošnje pomladi je stal stot sena 50 din, sedaj pa stane 100 din. Dobre krme, kakršna je potrebna za mlečne krave, pa skoraj ni, otava se po večini niti kosila ni, ampak le popasla. Kako je s to stvarjo, nam najbolje pove tale račun:

Dnevno potrebuje mlečna krava 15 kg sena 13.50
oskrba in molža dnevno dve uri stane . . . 3.—
dostava mleka od krave 0.75

skupaj din 17.25

Računajmo, da da krava dnevno pet litrov mleka (to pa ne vsaka in ne čez vse leto). Vrednost gnoja znaša od krave približno 2.50 din dnevno. Če to vrednost odbijemo, bi morali za mleko od krave dobiti na dan vsaj 15 din, torej 3 din liter, pri dnevni molži petih litrov. Pri vsem tem pa niso všteti davki, investicije za hlev, nabavo živine, riziko, živinozdravniki, amortizacija, da o dobavi dobrih hranil (prg), ki so potrebne mlečnemu goveđu niti ne govorimo, saj je letošnja krma za najmanj 20% manj vredna in se bodo krepka krmila morala kupovati, ker drugače krave mleka sploh ne bodo imele. Radi pomanjkanja krme so morali mnogi živino prodati sedaj po nizki ceni 1000—1600 din komad, na spomlad pa bodo morali isto živino kupovati najmanj za 4000 din komad, če bodo hoteli živino imeti. Brez živine pa kmet čez leto ne more biti. Poleg vsega tega se je še letos tudi davek v okoliških občinah v Mariboru zvišal za 25%. Vse to jasno govori, da povišanje cen mleka ni v zvezi s kako konjunkturo ali lovom za dobičkom, ampak je le posledica letošnjih za kmetovalce zelo težkih prilik, ki smo jih navedli. Naj oni, ki mleko kupujejo, ne godrnjajo, kajti razmere so take, da bo mesta menda sploh težko oskrbovati z mlekom. Popolnoma prepasti pa kmet tudi ne more, saj je iz gornjih dejstev razvidno, da gospodarsko trpi največ sam. Če se torej mleko malo podraži, ne bo za meščana nič hudega, kmetu se bo pa to le

precej poznalo pri njegovem težkem gospodarskem stanju.

Položaj na domačem trgu kož

V Beogradu je bila 13. novembra konferenca kožarskih in čevljarjskih podjetnikov, ki je v zavodi podražitve kož dognala sledeče:

V avgustu se je surova koža za podplate lahko dobila po 9—11 din kg, danes pa stane ista koža 17—22 din kg. Izdelek te kože (podplati) je stal v avgustu 33—36 din, a danes stane 56—65 din kilogram. Surove telečje kože so se lahko dobile v avgustu po 11—13 din kg, danes pa 18—22 din kilogram. Izdelek telečjih kož (boksi) je stal v avgustu 16—18 din kg, danes stane 32—34 din kilogram. S tem v zvezi se je podražila tudi obutev. Nizki moški čevlji so se prodajali v avgustu po 135—165 din, sedaj se jim bo pa dvignila cena (in se deloma že je) na 225—250 din. Da je do te podražitve prišlo, je krivda v tem, ker so se podražile kemikalije za izdelavo kož za 100% in še več. Primanjkuje pa tudi kož, ker se jih je preveč izvozilo in pa ker je pri živini napravila ogromno škodo slinavka. Ker se pri nas izdeluje obnavo prvenstveno iz telečjega boksa, se je stavila zahteva, da se izvoz naših surovih telečjih kož zabrani.

Po katerem blagu povprašuje tujina?

V Londonu povprašujejo po naših debelih svinjah, slanini, gnjati, surovem maslu, perutnini, jajcih, mesnih konzervah, pšenici, moki, koruzi, čebuli, krompirju, fižolu, grahu, taninu in oglju. Angleži prevzemajo to blago v naših pristaniščih, predvsem na Sušaku.

Berlin in Hamburg povprašujeta po nepredelani ovčji koži, divjačini in perutnini.

Brno se zanima za posušen šipek, brinove jagode, lipovo cvetje, divji kostanj, orehovo listje, robide, maline, jagode, koprive in suhe gobe.

Gothenburg, Švedska, išče konopljo, hmelj, češplje in druge kmetijske proizvode.

Antwerpen, Belgija, se zanima za mehko rezano jelovino, hrastov okrogel les, beli fižol ter svinjske nasoljene konzerve. Prevzema v naši luki na Sušaku.

Aleksandrija, Egipt, želi najti zastopnike za nakup našega hrastovega in bukovega lesa, konzerv, lipovega cvetja, živil, papirja in kleja.

Ženeva, Švica, kupuje gobe ter živila vseh vrst. Milan, Italija, se zanima za mesne konzerve.

Cene živine po sejmih

Voli. Maribor 4.25 din, Ptuj 4.25 din, Brežice 4.50—5 din, Laško 4.75—5.25 din kg žive teže.

Biki. Ptuj 3.60—4 din, Lendava prvovrstni 4.50 do 5.50 din, ostali 4—4.50 din kg žive teže.

Krave. Maribor 3.50—4 din, Ptuj 4 din, Ljutomer 3.50 din, Lendava 3.50 din, Brežice 4 din, Laško 4 din kg žive teže.

Telice. Maribor 4—4.50 din, Ptuj 4 din, Ljutomer 4.50 din, Lendava prvovrstne 5—6 din, ostale 4—5 din, Brežice 4.50—5 din, Laško 4.50—5 din kilogram žive teže.

Teleta. Maribor 5—7 din, Ljutomer 4.50—5 din, Lendava 4.50—5.50 din, Brežice 4.50—5 din, Laško 5—6 din kg žive teže.

Cene goveje živine na Kranjskem

Ze parkrat smo pisali o razliki cen na Štajerskem in Kranjskem. Danes pa nalašč prinašamo cene goveje živine na Kranjskem posebej, da bo razlika bolj vidna in da bi se tudi na Štajerskem živina vsaj tako prodala kot na Kranjskem.

Voli. Ljubljana prvovrstni 5.50—6 din, ostali 4—4.50 din, Kranj 4.50—5 din kg žive teže.

Krave. Ljubljana 4—4.50 din, Kranj 4 din kg žive teže.

Telice. Ljubljana prvovrstne 5.50—6.50 din, ostale 5—5.50 din, Kranj 4.50 din kg žive teže.

Teleta. Ljubljana 6—7 din, Kranj 6 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—8 tednov stare 70 do 85 din, 7—9 tednov 90—120 din, 3—4 mesece 130 do 210 din, 5—7 mesecev 270—390 din, 8—10 mesecev 385—490 din, eno leto stare 680—870 din komad, 1 kg žive teže 6—8.50 din. Na ptujskem sejmu so bili 6—12 tednov stari prasci po 50 do 85 din komad, 1 kg žive teže 6.50 din.

CROATIA BATERIJE

žepne anodne-ogrevalne, izdeluje samo domača tvornica
IVAN PASPA I SINOVI
ZAGREB, NOTURAŠKA 69

Pršutarji (proleki). Maribor 8 din, Ptuj 7 do 7.75 din, Ljutomer 6—7 din, Lendava 6—8 din, Brežice 7.50 din, Laško 7—8 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Maribor 7 din, Ptuj 8—9 din, Lendava 10—11 din, Brežice 9 din, Laško 9 din kg žive teže.

Konji

Na ptujskem sejmu so lepi konji dosegli 5700 din komad, lepa žrebeta pa 2000 din komad. Stara kijuseta za mesarje so se prodajala po 500 din komad.

Tržne cene

Žito. Pšenica: bačka 200—202 din, sremska 188 do 200 din, Maribor 175 din, Ljutomer 160 din, Lendava 160 din, Brežice 160 din, Laško 200 din stot. — Ječmen: sremski 160—165 din, Maribor 150 din, Ljutomer 130 din, Lendava 180 din, Brežice 150 din, Laško 175 din stot. — Oves: sremski 148—150 din, Maribor 100 din, Ljutomer 130 din, Brežice 150 din, Laško 200 din stot. — Rž: bačka 145—150 din, Maribor 150 din, Ljutomer 150 din, Lendava 130 din, Brežice 150 din. — Koruza: banatska 140—143 din, Maribor 175 din, Ljutomer 120 din, Lendava 120 din, Brežice 140 din, Laško 175 din stot.

Fižol. Sremski beli 360—370 din, Maribor 400 do 600, Ljutomer 250—300 din, Lendava 300 do 450 din, Brežice 400—500 din, Laško 300 do 350 din stot.

Krompir. Maribor 120 din, Ljutomer 150 din, Lendava 100—110 din, Brežice 200 din, Laško 150 din stot.

Krma. Seno: Maribor 90—100 din, Ljutomer 60 din, Lendava 70 din, Brežice 50 din, Laško 80 do 90 din stot. — Lucerna: Ljutomer 70 din, Brežice 75 din stot. — Slama: Maribor ržena 45 do 50 din, Ljutomer 30 din, Lendava 20 din, Brežice 25 din, Laško 30 din stot.

Kože. Svinjske: Maribor 10—11 din, Ljutomer 8 din, Laško 7 din kg. — Goveje: Ljutomer 8 din, Lendava 9 din, Brežice 8.50 din, Laško 9 din kg. — Telečje: Maribor 13—15 din, Ljutomer 9 din, Lendava 12 din, Brežice 12—13 din kg.

Med. Maribor 18 din, Ljutomer 15 din, Lendava 16—17 din, Brežice 18—20 din kg.

Drva. Maribor 105 din, Ljutomer 80 din, Brežice 75—80 din, Laško 65—70 din kub. meter.

Vino. Navadno mešano pri vinogradnikih v okolici Maribora 4 din liter, v okolici Ljutomera staro 4—6 din liter, novo 3—5 din, v okolici Brežic 4 din. — Sortirano boljše pri vinogradnikih v okolici Maribora 7 din, okolica Ljutomera staro 6 do 10 din liter, novo 6—8 din, v okolici Brežic 5 do 6 din liter.

Perutnina (mariborski trg). Kokoš 20—30 din, piščanec 10—30 din, gos 40—45 din, puran 35 do 65 din, raca 14—18 din.

Mlečni izdelki. Mleko 2—2.50 din liter, smetana 10 din, surovo maslo 26 din kg, čajno 30—32 din, domači sir 10 din kg, jajce 1.50 din komad.

Sadje (mariborski trg). Jabolka 2.50—5 din, hruške 3.50—7 din, grozdje (imajo ga samo Bolgari) 6—10 din, celi orehi 5—7 din, luščeni 24 do 26 din, kostanj 2—4 din kg; liter kostanja 1.50 do 3 din, pečenega kostanja 6 din, šipka 3 din.

Zelenjava. Glava zelja in ohrovt 1.50—3 din, kg kislega zelja 4 din, kisle repe 2 din, hrena 8—9 din, glavata solata in endivija komad 0.50 do 2 din, redkev 0.25—0.50 din, buča 0.50—3 din, zelenjad v kupčkih 0.50—1 din.

Sejmi

Mariborsko mestno poglavarstvo je radi slinavke in parkljevke do prelicila prepovedalo živinske in svinjske sejme v Mariboru.

27. novembra svinjski: Središče — 28. novembra tržni dan: Dolnja Lendava; živinski in kramarski: Prosenjakovi; svinjski: Ormož — dne 29. novembra svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 30. novembra tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski: Gornja Lendava, Celje, Veržej — 2. decembra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje, Križevci (okraj Murska Sobota); živinski in kramarski: Koračice.